

פירושים על פרשת השבוע

רבנו נחמן
מברסלב

דברי חלקי דת

ויצא הראשון אדמוני

ועל-כן היה דוד אדמוני עם יפה עינים. זה בחינת עזות דקדושה, כי היה לוחם מלחמת ה', כי עקר מלכות דקדושה הוא על-ידי עזות דקדושה בבחינת ה' בעזר ישמח מלך (וכמבאר מזה במקום אחר). ועל-כן טעה יצחק בעשו שיצא אדמוני, כי סבר שתקף התגברות הדמים שבו הוא בחינת עזות דקדושה מחמת שהיה ציד בפיו, שהיה מרמה את אביו איך מעשרין את התבן כאלו הוא צדיק, על-כן סבר יצחק שגם האדמימות שבו שמראה שהוא שופך דמים, הוא בחינת עזות דקדושה שרוצה להתגבר נגד העוברים על דת, כי כבר מבאר בהתורה חותם בתוך חותם בסימן כ"ב שצריכים להתפלל לה' יתברך שיזכה להבחין בין עזות דקדושה שעל-ידו בגני ירושלים, ובין עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עז פנים לגיהנם, שזהו בחינת יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, שזוכר באמצע המשנה הוי עז כנמר וכו', עין שם. ועל-כן אפלו צדיקים גדולים יכולים למעות בזה כמו שטעה יצחק בעשו. וכן להפך עלה על דעת שמואל הנביא למעות בדרך שהיה אדמוני אולי הוא בחינת עזות דסטרא אחרא, כמו שאיתא במדרש פרשת תולדות פרשה סג: וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני וכו', נתירא ואמר: אף זה שופך דמים בעשו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: עם יפה עינים. עשו מדעת עצמו הוא הורג, אבל זה וכו', עד כאן לשונו, עין שם. הינו כנ"ל, כי קשה להבחין בין עזות דסטרא אחרא, שהוא מסטרא דעשו ובין עזות דקדושה, שהוא בחינת מלכות דוד-משיח (צנ):

כה,כו

וידו אחזת בעקב עשו

... בעקב דיקא, כשיתגבר עשו בסוף הנלות בעקבות משיחא, וירצה לדרם בעקבו על ראש ישראל בבחינת: הגדיל עלי עקב, אז דיקא "וידו" בחינת אמונה בחינת תפלה, בחינת: ויהי ידיו אמונה וכו' — פרישן בצלו, אחזת בעקבו להפילו ולהשפילו על-ידי זה, כי אין פחנו אלא בפה, לתפס אמונות אבותינו, לצעק אליו יתברך מכל מקום שהוא (צד):

כה,כח

כי ציד בפיו

... כי זה ידוע שכל העולם מתקיים ומתנהג רק על-ידי התורה הקדושה ואם היו הכל לומדים תורה לשמה לבד בלי שום פניות כלל בודאי כבר היה העולם

מתקן לגמרי והיו כל ההשפעות והברכות בעולם. ועקר כל הקלקולים הוא מחמת המחלקת, כי רב הלומדים אינם לומדים לשמה, ואפלו הלומדים לשמה קצת אינו זך וברור בתכלית הזכות כראוי, וכל תקונם הוא על-ידי הצדיק האמת בחינת משה שלומד תורה לשמה בתכלית הזכוד בלי שום צד פסולת כלל ואם היו כל העולם מתבטלים אצלו היה הכל מתקן לגמרי. אבל בעונותינו הרבים לא די שאינם מתבטלים אצלו אף גם הם חולקים ומתנגדים עליו. וכל המחלקת וההתנגדות נמשך מבחינה המבאר בהתורה י"ב מחמת שהצדיק הגדול מכרח לדלג בעל פרחו לאיזה בחינה דקה של שלא לשמה בחינת שמאל כדי להמשיך עשר וכבוד וכו', ועל-ידי זה הלמדן שאינו כשר כראוי אינו רואה בהתורה כי אם בחינת שלא לשמה כי לא זכה נעשית לו סם מות. ועל-ידי זה מתגרה בו הס"מ עד שנעשה לו פה מהתורה שבעל פה לדבר על הצדיק עתק וכו' ומשם כל ההרפנות רחמנא לצלן. וזה היו כל מלחמות יעקב עם עשו וכל התחבולות שהכרח לעשות נגדו לקבל הברכות מיצחק. כי יצחק טעה בעשו כי ציד בפיו שצד אביו באמרי פיו דיקא כי שאל לו אבא איך מעשרין את התבן וכו' כאלו הוא צדיק ומתנהג רק על-פי התורה בחמרות יתרות. והכל היה בשקר ומרמה כי עשו הלך רק אחר תאוותיו הרעות ועקר אחר התאוה הכלליית שהיה צד גשמים וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ואף-על-פי-כן בודאי עסק גם בתורה שהיו עוסקים בו אבותינו שקבלו משם ועבר. אבל כל למודו היה רק שלא לשמה הגשמי כי לא הפץ בברכה רק כל למודו היה רק לרמות את אביו בחינת כי ציד בפיו כמו שאמרו רבותינו ז"ל עד שטעה בו יצחק אבינו מעצם רמאותיו. כי זה הקלקול התחיל מחטא אדם הראשון. והאבות התחילו לעסק בתקוננו ולבררו, אבל לא נגמר התקון עד שבא משה רבנו וברר והעלה כל ההלכות התורה עד שזכה לקבל כל התורה וכל הלכותיה בפרטיות ואז היה ראוי שיתקן העולם לגמרי. אבל בעונותינו הרבים קלקלו על-ידי חטא העגל שבא גם-כן על-ידי לומדים רעים של הערב רב שעסקו בתורה שלא לשמה בשקר ומרמה עד שהטעו את ישראל ונעשה להם פה לדבר סרה על משה עד שעשו את העגל. והעקר על-ידי רבוי הזהב והעשירות שהיה להם אז, שכל העשירות נמשך ממשה שהוא החכם האמתי על-ידי שנוטה מעט דמעט לשמאל בשביל עשר וכבוד כנ"ל. והם נעשה להם סם מות עד שהטעו את ישראל על-ידי זה כמו שכתוב וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק

ודי זהב וכו' וכל זה נמשך מתאווה הכלליית שהיא תאוות נאוף כמו שאמרו רבותינו ו"ל לא עבדו ישראל את העגל אלא להתיר להם וכו', כי זה תלוי בזה. כי הצדיק עוסק רק ליחד קדשא בריך הוא ושכינתה בכל מעשיו ותנועותיו בלמודו בתורה ובכל עסקיו ובפרט בזווגו שהוא בקדשה נפלאה בבחינת יחודים העליונים בחינת וישק יעקב לרחל וכו'. כי הכל אחד אצלו, עבודתו בעסק התורה ועבודתו באכילה ושתייה וזווג הכל רק לה' לבד ליחד יחודים קדושים לגלות אלקותו ומלכותו בעולם. אבל רב העולם אינם זוכים לזה ואפלו בשרים וצדיקים אינם זוכים לזה בשלמות כי הוא מלחמה עיומה ובפרט בתאווה הכלליות כידוע, וכפי מה שנוטה בתאווה הזאת להנאת עצמו כמו בן אינו זוכה שיהיה למודו בצחות וזכות בראוי, וכל תקונו הוא רק על ידי הצדיק הגדול הנ"ל שיכול להרים הכל. אבל כשמתגבר בו תאוות עולם הזה עד שנוטה לשמאל לגמרי עד שנעשה לו פה לדבר על הצדיק הגדול וחולק ומתנגד עליו, וממנו לומדים שאר ההמון המגשמים יותר ויותר עד שיש שהם מזהמים מאד בעברות ואסורים גמורים רחמנא לצלן, בפרט במצוי עכשו, המקום וכפר, על ידי זה נעשים כל הקלקולים רחמנא לצלן, ועל ידי זה כל אריכת הגלות בעונותינו הרבים (צה):

כה,כח

כי ציד בפיו

ורשיע עוד הרבה ביותר, וכל מה שממעט קצת מלהרשיע בודאי הוא טובתו לנצח, וגם על ידי זה יוכל לזכות בסוף לשוב להשם יתברך בשלמות, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כי מדה טובה מרבה ממדת פרענות. ומה פשאדם פוגם או עובר עברה חס ושלום, השם יתברך משגיח ומסתכל על כל פרט ופרט, כמו שכתוב: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו וכתוב, ממכון שבתו השגיח וכו' המבין אל כל מעשיהם, מכל שכן וכל שכן במדה טובה שבודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם. ועל פן מי שרוצה לסמוך רק על החסד הנם ויפרק על לגמרי חס ושלום, זה בחינת קלפת ישמעאל שיצא מאברהם שהיתה עקר מדתו חסד וצדקה. וכן להפך, מי שנופל מחמת רבוי המשפט והדין והחמרות יתרות והמרות שחרות שמכביד על עצמו, זה בחינת קלפת עשו שיצא מיצחק שמדתו דין ומשפט, ועל פן שאל את אביו האיד מעשרין תבן ומלח, חמרות יתרות הנ"ל, כי חמרות יתרות הם גם בן פנים גדול לפעמים וכמבאר במקום אחר. ועקר השלמות הוא בשנכלל משפט וצדקה ביחד שזה בחינת יעקב בחינת משפט וצדקה בייעקב וכו' ועל פן היתה מפתו של יעקב שלמה ועין פנים (צו):

כה,כח

כי ציד בפיו

[ששאל את אביו האיד מעשרין תבן ומלח]

אי אפשר לילך בדרך צדקה וחסד הנם לבד כי אם בן לא יעשה כלום חס ושלום, רק אדרבא, יעשה מה שלבו חפץ חס ושלום, ויסמוך על חסדי ה' ואין זה דרך התורה הקדושה. אבל גם לילך בדרך משפט לבד גם בן אי אפשר, כי אין העולם מתקנים על-פי מדת הדין לבד, כמו שאמרו רבותינו וזכרונם לברכה, וכמו שרואין בחוש שהרבה נפלו ונתרחקו על ידי רבוי המשפט והדין יותר מדי שהחמירו על עצמן הרבה עד שאמרו בלבבם שאפס תקותם חס ושלום, לפי רבוי עוונותיהם וקלקוליהם ופגמיהם העצומים. ואם כי אמת שפגמו וקלקלו הרבה, אף-על-פי-כן צריכין לבטח בחסדי השם ורחמיו, שאינם כלים לעולם שעדין עדין יש תקנה בכל יום ובכל עת ובכל שעה כל ימי חייו אפלו אם הוא כמו שהוא, כי חסדי השם לא תמנו וכו'.

ועל-פן קבל יעקב הברכות מיצחק דיקא, כי יעקב זכה על ידי עבודתו להמתיק גבורות יצחק עד שקבל משם דיקא את הברכות שהם בחינת התעלות הנפש על הגוף בחינת המתקת הדין שנתהפך מדת הדין למדת הרחמים שזהו בחינת ויתן לך וכו'. ועל-פן עלה על דעתו של יצחק לברך את עשו כי פונת יצחק היה שרצה לגיר את עשו כי היה סבור שאפשר לגירו שיהיה נתהפך אל הקדשה כי עשו היה מטעה את אביו 'כי ציד בפיו' ותרנומו: ארי מצידה הוה אכיל, ועל-פן אמר לו הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה וכו', כי היה סובר שפונת עשו לטובה מה שמביא לו ציד לאכל כדי שיהיה נכלל בהקדשה על ידי שיאכל יצחק מצידו. כי באמת מי שזוכה להאכיל את הצדיק ולפרנסו בודאי יכול לזכות על ידי זה לתשובה שלמה להכניע הגוף ולהעלות הנפש וזהו בחינת אגרא דתעניתא צדקתא, שעקר התענית שהוא התעלות הנפש הוא הצדקה כי עקר הכנעת והתעלות הנפש הוא על ידי קדשת האכילה. ועל-פן בשנותן צדקה ומחסר ממונו ותאות גופו כי בזה הממון היה יכול למלאות לגופו איזה תאוה והוא משבר תאות גופו ונוטל הממון ונותן להתלמיד חכם העוסק בתורה

ועל זה אמר שלמה, אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה, וכמו שאמרו רבותינו, וזכרונם לברכה, אם רשעת מעט אל תרשע הרבה, ואפלו אם כבר הרשיע הרבה חס ושלום, אף-על-פי-כן לא יוסיף

ועבודת ה' והתלמיד חכם נגד האיש פשוט הוא
בבחינת נפש לגבי הגוף בבחינת שבת כנגד ששת
ימי החל כמו שכתוב ברבי שמעון בר יוחאי אנת
שבת דכלי יומי נמצא שבזה הצדקה שהוא מאכיל
ומפרנס את התלמיד חכם בזה מכניע הגוף לגבי
הנפש. ועל-כן עקר התעלות הנפש על-ידי זה בבחינת
אגרא דתעניתא צדקתא כנ"ל. אבל עשו הרשע לא
היה בונתו כלל בשביל זה כי לא היה רוצה להיות
נכנע אל הקדשה כלל רק כל בונתו שהיה מביא ציד
לאביו לאכל היה רק בשביל רמאות ורשעות לבד
כדי לרמות את אביו כדי שיפעל אצל אביו כל
תאוות גופו, ומחמת שתמיד היה מרמה את יצחק
על-כן סבר יצחק שעל-ידי שיביא לו ציד לאכל יוכל
להכניע גופו הרע שיהיה נעשה מרובה להקדשה, כי
על-ידי אכילת הצדיק משל עם הארץ יכול לזכות
העם הארץ לחזר בתשובה שיתהפך מגוף לנפש
מעם הארץ לתלמיד חכם על-ידי זה. אבל רבקה
שמעה כל זה ולא היתה מרצה לזה כלל כי היא
ידעה עצם רשעתו של עשו הרשע שאינו רוצה כלל
להתקרב אל הקדשה והוא רק מרמה את אביו
על-כן אם יקבל הברכות חס ושלום לא די שלא
יהיה נעשה מרובה אל הקדשה על-ידי זה אף גם
על-ידי זה יתגבר חס ושלום ויתגבר הגוף בבחינת
עשו על הנפש ביותר על-ידי שיהיה לו יניקה מן
הקדשה חס ושלום, על-כן השתדלה רבקה לקח
הברכות מעשו ושיקבל יעקב את הברכות כי יעקב
ראוי לברכה כי כל השתדלותו להפך הגוף לנפש
שזהו בבחינת ברכה וחסד ותיים. וזהו שאמר יצחק
לעשו שא נא בליד וכו'. ודרשו רבותינו ז"ל בדיק
סבינה ושחט יפה שלא תאכילני נבלה כי על-ידי
השחיטה הכשרה מעלין את הנפש מחי למדבר
שהוא בבחינת התעלות הנפש על הגוף כמבאר
במאמר ל"ז (לקוטי מוהר"ן חלק א') באריכות לענין
השוחטים עין שם. ועל-כן מאחר שבונת יצחק היה
למוכה בשביל להכניע הגוף בבחינת עשו אל
הקדשה כנ"ל, על-כן הזהירו שישחט יפה. כי על-ידי
זה עולה הנפש וכו' (צ"ז):

כה, כט

ויזד יעקב נזיר

... עשו הוא זהמא דדהבא, בבחינת רע הפולל שאין
בו שום טוב. וזה בבחינת מזיד, כי המזיד האדם עושה
על-ידי רתיחת הדמים בזדון, ככעס, ברציחה, שזה
בבחינת עשו. ועל שם זה נקרא "מזיד", על שם רתיחת
הדמים בבחינת (בראשית כה, כט): ויזד יעקב נזיר,
שממש יניקת עשו, כמו שכתוב שם: הלעיטני נא מן
האדם האדם הזה וכו'. אבל השונג האדם עושה

על-ידי כבודות, על-ידי החלבים שהם בבחינת לבן,
שהם מכבידים על הגוף וסותמין דעתו עד שנופל
לבחינת שנה, בבחינת תרדמה, שהוא בבחינת שכחה,
ועל-ידי זה שוכח ועושה האסור בשונג.

וזה שמצינו שבכל מסכת כריתות ובשאר מקומות
הש"ס דרך התנא תמיד כשרוצה לדבר משונג, הוא
מציר אותו באכילת חלב, כמו שאמרו שם (כריתות
יא:): אמרו לו אכלת חלב וכו'. וכן בכל המסכת, עין
שם. כי חלב הוא בבחינת לבן, בבחינת שונג.

וזה שכתוב בספרים, שהתשובה קשה על השונג
יותר מעל המזיד. ובאמת, בודאי המזיד
אף על-פי-כן חמור מאד מן השונג, אף יש בזה
אפנים, כי באפן אחד קלפת לבן קשה מאד, הרבה
יותר מקלפת עשו, כי לבן בא בערמה ובמרמה
ובתחבולות עד שמסתיר ומערבב דעתו ואין יכול
לשמר ממנו כל-כף. וזה בבחינת השגות שמכשילו
בלא דעתו. ועל-כן קשה מאד לצאת ממנו כי אם
בסיוע גדול מלעלא, אבל עשו שהוא בבחינת מזיד
שהוא בא ברציחה, אזי אפשר להגר מתניו
ולהתגבר ללחם עמו להרגו ולהכניעו. אמון, בן יהי
רצון (צח):

כזג

וצא השדה וצודה לי ציד

ועל-כן רצה יצחק לברך את עשו על-ידי שיצא
השדה ויביא לו מטעמים לאכל כמו שכתוב: וצא
השדה וצודה לי ציד וכו' והביאה לי ואכלה בעבור
תברכך נפשי. כי עשו רמה את אביו עד שהיה סבור
שאינו רשע, ועל-כן רצה יצחק לשלח את עשו
השדה דיקא שיביא לו לאכל משם, כדי שיכניס
השפע והאכילה מחוץ לפנים, ועל-ידי זה יהיה ראוי
לקבל הברכות. כי באמת מי שהוא איש בשר
ומאמין בצדיקים ומחזיק אותם, אזי לפעמים הוא
מעלה גדולה מה שיצא לחוץ לשדה לעסק בעסקי
מלאכה ומשא ומתן, כי כל בונתו אינו להיות איש
שדה חס ושלום, רק הוא יוצא לפי שעה בשביל
פרנסה כדי שיכניס השפע והפרנסה מחוץ לפנים
על-ידי שיתן להצדיק לאכל, ואזי הוא ראוי לברכה
בודאי, כי אי אפשר להכניס הפרנסה מחוץ לפנים
כי אם על-ידי בבחינת ברית ושבת שהוא אמונה,
ואמונה היא מקור הברכות שמשלים כל הברכות
וכו'.

ועל-כן סבר יצחק שעשו הוא בבחינה זאת, ועל-כן
אמר לו יצא השדה — שיצא רק לפי שעה, וצודה
לי ציד — שכל בונתו יהיה רק בשביל אביו הצדיק
כדי שיתן להצדיק לאכל, כי אכילת הצדיק הוא
בבחינת לחם הפנים. ומי שיצא לחוץ ועוסק במשא
ומתן ומביא להצדיק לאכל ומפרנס אותו, בודאי

אשרי לו, והוא ראוי בודאי לכל הברכות, כי דיקא על-ידי זה מכנים השפע מחוץ לפנים מאחר שפרנס ומאכיל את הצדיק שאכילתו בבחינת לחם הפנים שעל-ידי זה מכניסין השפע לפנים ... אבל באמת עשו היה רחוק מזה בתכלית, כי עשו היה איש שדה ממש, שהיה רק בחוץ ולא רצה לכנס לפנים לתוך הקדשה כלל. ועל-כן כתיב: וילך עשו השדה לצוד ציד להביא — אף מהגזל כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה סה ומוכא בפרוש רש"י שם). וזהו שיצחק אמר לו: וצא השדה וכו', ובעשו כתיב: וילך עשו השדה, כי יצחק אמר לו 'צא השדה' באלו כל ישיבתו וקביעתו בפנים, רק שיצא השדה לפי שעה, ועל-כן הזכיר לשון יציאה. אבל בעשו כתיב: וילך עשו השדה — לשון הליכה, כי באמת לא היתה נחשבת אצלו ליציאה כלל רק להליכה, כי שם בשדה עקר מקומו, ועל-כן הזכיר הכתוב אצלו לשון הליכה ולא לשון יציאה, כי אינה נחשב אצלו ליציאה מאחר ששם מקומו, כי הוא חיצוני ממש.

ועל-כן באמת לא קבל הברכות, כי לא הפץ בברכה ותרחק ממנו. רק יעקב קבל הברכות, כי היה איש תם יושב אהלים, איש תם דיקא, כי זכה לאמונה שלמה שהוא בחינת 'איש תם' בחינת תמימות ושלמות, כי עקר שלמות כל הדברים וכל הברכות היא האמונה.

ועל-כן נאמר ביעקב בעת שקבל הברכות: ראה ריח בני בריח שדה אשר ברכו וכו', 'בריח שדה' דיקא, שהוא בחינת שדה דקדושה, בחינת שדה גן-עדן, שהוא בחינת חקל תפוחין קדישין, שהוא בחינת קדשת שבת שמעלין אז משדה לבית, שכל זה הוא הפך השדה של עשו שהיה איש שדה. כי יעקב זכה לשמירת הברית ואמונה בחינת שבת, שעל-ידי זה זכה לקבל הברכות, כי זכה להכניס השפע מחוץ לפנים, על-כן נסמך מיד אחר 'בריח שדה' אשר ברכו ה' — ויתן לך האלקים מפל השמים וכו' שהם הברכות שקבל על-ידי תקון השדה דיקא, כי בשזוכין לתקן בחינת שדה להעלות משדה לבית שזהו בחינת 'קבלת שבת' בחינת לכה דודי נצא השדה, אז זוכין על-ידי זה דיקא לקבל כל הברכות שנמשכין משבת אמונה שהיא מקור הברכה, וכמוכא בכונות שבת, שיש שדה דסמרא אחרא ויש שדה דקדושה וכו' עין שם (צט):

כז,ה

ורבקה שמעת בדבר יצחק

כי רבקה ידעה כל זאת היטב שעשו הוא רשע גמור וכונתו להרע, על-כן שלחה את יעקב לקבל הברכות

ברמאות מאביו, כי יעקב הצדיק אי אפשר לו לקבל הברכות שהם שפע הפרנסה בעולם הזה כי אם על-ידי רמאות הזאת שמכרה להלביש את עצמו בבחינת עשייה נשמית שהוא בחינת עשו בדי שיוכל לקבל פרנסה. וזהו שהלבישה אותו בלבושי עשו ולא הפירו, 'כי היו ידיו בדי עשו אחיו שערת ויברכהו', כי באמת יעקב בשרשו רחוק מפרנסה נשמית, כי חלקו רק תורה ומצוות בחינת הארת הרצון שהוא הפך עשייה נשמית. ובאמת לעתיד כשיבוא משיח במהרה בימינו לא יעסקו ישראל בשום עסק, כי יתקיים: 'ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". ועל-כן אם היה יעקב נכנס ליצחק בלי לבושי עשו והיה מבקשו שיברכו שיתן לו ה' יתברך שפע והצלחה בעסקי פרנסתו לא היה יצחק מרצה לזה, כי היה אומר לו: למה לך לחשב פרנסה כלל, כי אתה צריך רק לעסק בתורה ותפלה ופרנסתך תהיה נעשית על-ידי אחרים. והם צריכים לבקש על פרנסה בדי לתחזיק אותך, כי זה עקר התכלית שלהם, אבל אתה צריך להיות רק יושב אהל. ולבלי לחשב שום פרנסה כלל כמו שיהיה לעתיד באמת שיתקיים: 'ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". וכמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי: אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וכו' תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על-ידי אחרים, כי יצחק רצה שיתנהג העולם תכף כמו שיהיה בסוף כשיבוא משיח במהרה בימינו (אמן) ... (ק):

כז,כב

הקול קול יעקב

וזה כל ענין הברכות שהכרח יעקב לקבלם בחכמה מיצחק אביו כי טעה בעשו. וכל זה היה על-ידי שהלך עשו אחר תאוותיו בפרט תאוה הידועה כמו שכתוב ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח וכו' ותהיין מרת רוח ליצחק ולרבקה וכמו שפרש רש"י שם שנמשל לחזיר שפושט מלפיו וכו'. וזה ותכהין עיניו מראת שמרוב רשעת עשו שעסק במרמה פזאת עד שגם יצחק הצדיק האמת כהו עיניו מראות האמת עד שרצה לברך חס ושלום את עשו הרשע ואמר לו הביאה לי ציד וכו' כי סבר שעשו חפץ באמת להאכילו ולפרנסו בחינת כי ציד בפיו. כי בודאי הבין יצחק שיעקב עוסק בתורה ועבודה יותר מעשו שהיה איש שדה ויעקב היה איש תם יושב אהלים, רק סבר שעשו מרצה לפרנס את יעקב כמו שהיה רגיל להביא ציד ליצחק, על-כן רצה לברכו בעשירות בדי שיוכל לפרנס את יעקב. כי יעקב שהוא הצדיק בעצמו שעוסק בתורה בתכלית הקדושה לשמה בשלמות גמור אף-על-פי שנוטה

מעט לשמאל בשביל פרנסה ועשירות, אף-על-פי-כן אין לו פנאי לציר את העשירות לגמרי ובהכרח שיהיה מלאכתו נעשית על-ידי אחרים. ובשביל זה ההכרח שזבולון יחזיק את יששכר בחינת שמח זבולון בצאתו ויששכר באהליך וכו' ועל-כן סבר יצחק לברך את עשו בפרנסה בשביל זה כדי שיחזיק את יעקב הצדיק שעל-ידי זה בודאי היה מתתקן עשו והיה שוב בתשובה. ועל-כן דקדק יצחק ואמר לו ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ודרשו רבותינו ז"ל כאשר אהבתי מפקודין דעשה ולא כאשר שנאתי מפקודין דלא תעשה, הינו שהזהיר אותו שיהיו המטעמים רק לימין שהוא בחינת מצות עשה ולא לשמאל שהוא בחינת לא תעשה, הינו שכל פונתו בהמטעמים יהיה רק בשביל בחינת ימין בשביל הצדיק להחזיקו כדי שעל-ידי זה יחזר וישוב גם הוא משמאל לימין. ורבקה שמעת בדבר יצחק וכו' והיא ידעה האמת שכל פונת עשו רק לתרע על-כן הזהירה את יעקב לחתף את הברכות בחכמה מאביו. וזה שהלבישה אותו בבגדי עשו וכו' וכן הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו את עורות גדי העזים וכו' ועל-ידי זה ולא הכירו כי היו ידיו בידי עשו אחיו שעירות ויברכהו, זה רמז שהצדיק בחינת יעקב שעוסק בתורה רק לשמה מכרח להלביש את עצמו בבחינת שעירות בבחינת בגדי עשו שהם בחינת שלא לשמה בחינת שמאל בשביל לקבל את הפרנסה והעשירות שנמשך משמאל. וזה שאמר יצחק הקול קול יעקב והידים ידי עשו וכו' ועל-ידי זה דיקא ויברכהו כי אמר שהקול קול יעקב בקדשה ובצחות וזכות נפלא. ואף-על-פי-כן והידים שהם כלי המעשה הממשיכין העשירות הם בבחינת ידי עשו באיזה בחינה של שמאל על-ידי זה דיקא ויברכהו בעשירות, כי דיקא על-ידי בחינה זאת ממשיכין עשר וכבוד. וזהו גם-כן בחינת הקול קול יעקב שני קולות וקול ראשון מלא והשני חסר רמז על שתי בחינות של הצדיק בשעוסק בתורה שבהכרח שיהיה קול הקדוש כלול משני קולות ימין ושמאל כדי להמשיך גם עשר וכבוד. ועל-כן קול שני חסר ו' כי בשמאל בחינת צפון שם החסרון כי צפון חסר ומשם דיקא נמשך הזהב בחינת עשירות כמו שכתוב מצפון זהב יאתה ... ואז ברכו בעשירות מפלג כמו שכתוב ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וכו' יעבדוך עמים וכו' שכל העמים שהם מבחין מבחינת סמרא דשמאלא כלם יהיו נכנעים ובמלים אליו וכל השפע והעשירות שנמשך משמאל הכל יהיה נמשך אליו כי הכל ממנו לבד על-ידי עסק תורתו. ואחר כך כשנכנס עשו עם המטעמים אז ויתרד יצחק תרדה גדלה עד מאד שנכנס עמו גיהנם ואז הסכים יצחק מדעתו על

הברכות שברך את יעקב ואמר גם ברוך יהיה, כי אז נודע לו הרשעות והשקר של עשו שכל למודו היה רק שלא לשמה לבד בשקר גמור, על-כן בודאי מניעים כל ברפת העשירות ליעקב. אבל עשו בכה וצעק הרבה עד שפעל שברכו ועל חרבה תחיה ואת אחיך תעבד וכו'. כי עשו הרשע בחינת הס"מ (שמתלבש בכל בני אדם שאינם הגונים ובפרט בהלומדים והתלמידי חכמים שאינם פראוי ששם ברוך ביותר כמו שאמרו רבותינו ז"ל) היה לו אז עדין כח לצעק ולקטרג כי אז עדין לא נתברר פגמים הנ"ל כי לא יתברר עד שיבוא משיח ועל-כן אין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-כן ויצעק ויעקה גדולה ומרה וכו' עד שפעל שברכו ועל חרבה תחיה וכו' כי הרב בחינת גבורות בחינת דין הקשה שבשמאל שכל זמן שאין מתברר למוד התורה פראוי והלומדים חולקים על צדיקי אמת יש כח חס ושלום להרבו של עשו להתגבר. אבל אף-על-פי-כן אמר לו ואת אחיך תעבד כי כל זמן שאין הפגם גדול ביותר עדין מכרח עשו להיות נכנע ליעקב בחינת ואת אחיך תעבד רק שיש לו כח להיות בחרבו נגד שאר האמות אבל לא נגד ישראל שהם בני יעקב כי יעקב בודאי יש לו שני הכחות הן בפיו הן בחרב שהוא בחינת שמאל כי גם הכח של השמאל בחינת הרב הכל נמשך ממנו. רק והיה כאשר תריד אז ופרקת עלו מעל צוארך שזה מרמז על הגלות הפור האחרון הזה שהוא בחינת גלות עשו הוא אדום, הינו 'כאשר תריד' — כשתתגבר עד שתרד לעמק הירידה שנפל לשם העשירות של ישראל שנמשך משמאל על-ידי עצם הפגמים של החולקים הנ"ל, על-ידי זה ויתרד פלא"ם (איכה א), שהוא בחינת מה שהאלפיים שהם בחינת העשירות, ירדו פלאים, כמו שכתוב בשיחותיו הקדושים, ועל-ידי זה בעצמו יהיה לך רדיה וממשלה, אז ופרקת עלו מעל צוארך וכו' — שתוכל למשל גם נגדם (קא):

כו,כב

והידים ידי עשו

... אפלו מגוי אסור לגזל אבל טעות גוי מתר. כי אין להם אחיזה אלא בבחינת ידים בבחינת (פראשית כו, כב): והידים ידי עשו הינו מנפילות הידים ששם כל ההשפעות, בבחינת (תהלים קמה): פותח את ידך וכו', כי הידים הם בחינת אמונה ששם העשירות כמו שכתוב ויהי ידיו אמונה. ומנפילת הידים בבחינת (שם פח): והמה מידך נגזרו, משם הם נאחזים, וכמוכא שאחיות הסמרא אחרא בסופי האצבעות. וזה בחינת: והידים ידי עשו, ואין כחו

אלא ביד. ועל-כן אסור לגזל מידו כי אסור למל מהם שלא כדין כידוע ושם בידים הוא אחיזתם. אבל טעות גוי מתר כי הם רחוקים מן החכמה ואין להם שום אחיזה בהחכמה וכל עשירותם שהוא בחינת מלכות הוא בלא חכמה כמובן כל זה מדברי רבנו במאמר קרטלייתא (סימן יח) וזה בחינת מלכותא בלא תנא שאין להם כתר המלכות כי הכתר הוא בחינת מחיז. אבל ישראל כל ממון שלהם שהוא בבחינת מלכות דקדשה בחינת אמונה עקר אחיזתו בבחינת חכמה כידוע שמלכות דקדשה מקבלת חיות מחכמה וכמובא בדברי רבנו גרו יאיר בכמה מקומות שצריך להמשיך חכמה שהוא החיות אל העשירות ואז הוא עשירות שפקדשה. אבל עשירות שפסטרס אחרא שהוא ממון של העבונים הוא בבחינת שחוק הכסיל בחינת כסילות אל אחר. וזה בחינת מה שכתב רבנו גרו יאיר (סימן כה) שעקר החזן הוא רק בממון של ישראל ששם מלבשין הגוננין על-אין הינו בחינת חיות חכמה ומחין. אבל ממונם הוא עפרא בעלקא בחינת עפרות זהב, ואין בו שום חיות ומחין ועל-כן אין בו חז. ועל-כן טעות גוי מתר כי תכף שיוצא הדבר מידו בהתר אף-על-פי שאינו יוצא מדעתו כי אלו היה יודע שמעשה לא היה נותן לו, אף-על-פי-כן הוא מתר כי אין לממונן שום אחיזה בהדעת, כי אין להם דעת ואין אסור רק להוציא מידם בחזקה כי שם אחיזתם, אבל דעת אין להם. ועל-כן יש דעות שמתירין אפלו להפקיע הלואות, כי תכף שאין הממון בידו כבר יצא ממנו ואין לו עליו רשות כי שוב אין הממון נאחז בו כי אין נאחז אצלו רק בידיו. אבל ישראל אף-על-פי שאין הממון בידו אף-על-פי-כן עדין נאחז בדעתו כי עקר אחיזת העשירות הוא בדעת ששם חיותו, ועל-כן אסור לגזל את ישראל אפלו הממון שבא לידו בהתר כגון הלואה וכדומה כי עדין הוא ברשותה דמרה כי נאחז בדעתו, ועל-כן אסור טעות ישראל מאחר שלא יצא מדעתו (קב):

בז, כח

ויתן לך האלקים מטל השמים

ומשמני הארץ

והנה עקר בכיתו של עשו הרשע היה על ענין הברכות שלקח יעקב ממנו במרמה, כי יצחק רצה לברך את עשו. ולכאורה הדבר פלא: איך טעה יצחק אבינו לאהב את עשו הרשע עד שרצה לברכו? ואפלו אם הטעה אותו עשו, על-כל-פנים בודאי היה יודע שיעקב צדיק ממנו הרבה, כי היה איש תם ישב אהלים ולא תהא כהנת כפונדקית, על-כל-פנים היה ראוי לברך את יעקב הצדיק תחלה בכונה. אך

באמת בודאי ידע יצחק אבינו שחלקו של יעקב הוא בתורה ותפלה ועבודת ה' וחלקו של עשו הוא רדיפת העולם הזה, כי היה יודע ציד איש שדה, אך עשו הרשע הטעה את אביו עד שסבר שגם הוא חפץ בהתכלית ואהב לומדי תורה ורוצה להחזיק אותם, כי באמת עשו הרשע, אף-על-פי שחלקו היה העולם הזה הנשמי ולא לשא עליו על תורה ומצוות, אף-על-פי-כן אם היה רוצה היה יכול להיות מרובה אל הקדשה אם היה אוהב את יעקב. כי היה ראוי לו להחזיק את יעקב, ולעמל ולעבד כל ימיו בשביל יעקב אחיו כדי להחזיקו שיוכל לעסק בתורה כמו זבולון ויששכר שנאמר עליו: "שמח זבולון וכו'". כי באמת זהו עקר התכלית של החמון עם אנשים פשוטים שאינם עוסקים בתורה ועוסקים בפרנסה ומשא ומתן בל"ט מלאכות הם צריכים להשתדל בכל כחם להחזיק לומדי תורה הפשרים וזה עקר התכלית שלהם, כי על-ידי זה נכלל עשיה ברצון, כי התורה היא בחינת רצון. והם עוסקים בעשיה, דהינו בעשית המשא ומתן ול"ט מלאכות. ועל-ידי שהם מחזיקים התלמידי חכמים מהמשא ומתן שלהם על-ידי זה נכלל עשיה ברצון, שזהו עקר התכלית כנ"ל:

ועשו הרשע הטעה את אביו ברמאות גדול עד שסבר שהוא אוהו במדה זו שהוא אוהב תלמידי חכמים ורוצה להחזיקם. וזהו: "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו". ותרוממו: ארי מצדיה הוה אכיל. והדבר תמוה שצדיק כמו יצחק אבינו יאהב את הרשע בשביל שנותן לו לאכל, אך באמת עקר אהבתו היה, כי סבר שעשו הרשע אוהב את התלמיד חכם ורוצה להחזיקו. ועל-כן היה אוהבו בשביל האכילה שנותן לו שעל-ידי זה סבר שרוצה להחזיק את התלמיד חכם, שזהו עקר התכלית של עשו אם היה עושה זאת באמת. וזה שהיה מרמה אותו ושאל לו: אבא, איך מעשרין את הפלח ואת התבן? כי תרומות ומעשרות שנותנין לכהן זהו בחינת צדקה נדבת לב שנותנין לכהנים חלף עבודתם אשר הם עובדים באהל מועד, שזהו בחינת צדקה שנותנין להתלמיד חכם שנקרא בהן העוסק בעבודת ה' יתברך, שעל-ידי זה עקר הארת הרצון שממשיכין הארת הרצון לבחינת עשיה כדי לבטל זהמת הנחש כדי שיוכלל עשיה ברצון. ובשביל זה עקר תרומות ומעשרות ומתנות עניים הם מתבואות השדה, כי עבודת השדה הוא עקר הל"ט מלאכות, כי רב המלאכות הם בשדה, כי השדה היא עקר בחינת עשיה נשמית ושם עקר אחיזת זהמת הנחש בחינת ונחש עפר לחמו, ועל-כן הזהירה תורה את ישראל לקדש את התבואה היוצאה מן השדה על-ידי תרומות ומעשרות ומתנות עניים שהם

- (צח) לקוטי הלכות - הלכות חלב ודס אי - וי
- (צט) לקוטי הלכות - הלכות אומנין די - ל"ד
- (ק) לקוטי הלכות - הלכות ערב גי - כ"ב
- (קא) לקוטי הלכות - הלכות ראשית הגז ה' - טי
- (קב) לקוטי הלכות - הלכות גזלה אי - א
- (קג) לקוטי הלכות - הלכות ערב גי - כ"א

השבת של רבי נחמן מברסלב 054-8429006
תרומות: חשבון בנק הדואר 89-2255-7

שבת שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם
פירוש הלקוטי הלכות

במחיר הקרן
125 ₪ לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה:
054-8429006 (מאיר)

בחינת צדקה שעל-ידי זה מקדשין בחינת עשיה, שמשכיבין הארת הרצון בעשיה ונכלל עשיה ברצון. נמצא, שעקר קדשת העשיה להכלל ברצון הוא על-ידי צדקה וזהו בחינת והיה מעשה הצדקה שלום. 'מעשה' דיקא, כי על-ידי זה נתקדש העשיה בנ"ל ונעשה שלום בין שני הפכים, כי עשיה נכלל ברצון בנ"ל. ועל-כן עשו שהיה מרמה את אביו עד שסבר שהוא רוצה להחזיק התלמיד חכם על-בן שאל אותו: אבא, איך מעשרין וכו'? באלו הוא חפץ להרבות בצדקה בתרומות ומעשרות עד שמספק אפלו אם להפריש מעשרות מתבן ומלח, אבל באמת כל זה היה רמאות, כי, אדרבא, לא די שלא רצה להחזיק את יעקב אחיו הצדיק, אף גם אדרבא, היה שונא גדול להצדיק יעקב ומחמת הרמאות הזה שהטעה את אביו על-בן רצה יצחק לברכו, דהינו שרצה לתן לו שפע הפרנסה בעולם הזה, כמו שכתוב: "ויתן לה האלקים מטל השמים ומשמני הארץ" שזאת הברכה רצה לברך את עשו הרשע, כי סבר שהוא רוצה לעסק בעבודת השדה בל"ט מלאכות ולהחזיק את אחיו התלמיד חכם, על-כן אמר שטוב לברך אותו בברכה זו כדי שיעסק בעבודת השדה ויחזיק את אחיו התלמיד חכם, כי יעקב אין צריך כלל לברכה זאת, כי הוא אינו צריך לעסק בשום עסק כלל רק בתורה ועבודת ה' ועשו אחיו יחזיק אותו. כמו שיהיה לעתיד באמת שיקים: "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'", כי עקר התכלית שלהם הוא להחזיק את ישראל שיוכלו לעסק בתורה ועבודת ה' יתברך. ועל-כן אמר יצחק: "הביאה לי ציד ואכלה וכו'", כי דיקא על-ידי זה שיוכל לו ציד לאכל להחזיק התלמיד חכם על-ידי זה יקבל הברכות, כי בודאי אם היה עשו רוצה בכך באמת שהוא יעבד בעבודת השדה ויחזיק את יעקב אחיו התלמיד חכם בודאי היה מגיע לו הברכה בזכות יעקב כדי שיוכל להחזיק

השבת של רבי נחמן מברסלב 054-8429006
תרומות: חשבון בנק הדואר 89-2255-7

אותו, אבל באמת הרשע בחינת עשו אינו חפץ בזה כלל רק רוצה לקבל הברכות בשביל תאוות לבו הרע כדי שיוכל למלאות כל תאוותו, ואדרבא, רוצה לרדף, חס ושלום את הצדיק אחיו (קג):

- (צג) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ה' - ס"ב
- (צד) לקוטי הלכות - הלכות יין נסך ד' - כ"ה
- (צה) לקוטי הלכות - הלכות ראשית הגז ה' - ח'
- (צו) לקוטי הלכות - הלכות מתנה ה' - אותיות ל"ח מתוך
- אוצר היראה - התחזקות - קי"א
- (צז) לקוטי הלכות - הלכות חדש גי - י"ב